

nen vergelijken. Rusland, China, of welk ander land men ook noeme, alles moet voor zulk een reuzenmacht te land en ter zee de vlag strijken. Reeds daarom komt het mij voor, dat de wensch naar verdere vergrooting van deze geweldige macht bij geen der kleine natiën kan opkomen. Tenslotte zouden ze bijna allen door deze wereldmacht worden opgeslokt. En daar komt nog bij, dat vooral Holland hier alles te vreezen heeft. Reeds zijn wij door de Engelsche wereldmacht teruggedrongen, en dit niet alleen als staat, maar ten deele ook in ons stamverband. Men heeft ons gedwongen, onze prachtige kolonie aan Kaap de Goede Hoop op te geven, en in den Boerenoorlog heeft men een poging gewaagd, ook onze nationale belangen aan de Kaap te vernietigen.

De heerschappij van Groot Brittanje's marine is in 't begin van deze eeuw zóó absoluut overwegend, dat, in geval van oorlog met Engeland, geen enkel oorlogsschip uit Holland naar onze koloniën zou kunnen gaan en weldra alle gemeenschap met Java zou zijn afgesneden. Sedert nu Engeland met Japan in verbond getreden is, mag zonder overdrijving gezegd worden, dat in het Oosten het gevaar voor de Nederlanden verdubbeld is. En staat de zaak zoo, wie zou dan in Holland nog wenschen, dat dit alles-beheerschende wereldrijk nog vergroot en in zijn kracht nogmaals aanmerkelijk versterkt zou worden!

Veeleer moet het ons toespreken, als het anderen Mogendheden gelukt, op den grooten Oceaan een tegenwicht tot stand te brengen en daardoor ook onze toekomst te verhelderen. Voor ons bewoog zich in Augustus 1914 de evenaar slechts tusschen Engeland en Duitschland.

Hoe heldhaftig ook Frankrijk den strijd nogmaals aangebonden heeft, ieder kenner van den toestand weet, dat Frankrijk in de 19e eeuw door de afnemende zijner bevolking in zijn nationale energie veel te veel verzwakt is,